T087 TKL 5 (07) Luận Thập Trụ Tỳ Bà Sa Q4

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1521 - LUAÄN THAÄP TRUÏ TYØ BAØ SA - Quyeån 4 139

LUAÄN THAÄP TRUÏ TYØ BAØ SA
QUYEÅN 4
Phaåm 7: ÑIEÀU PHUÏC TAÂM

Hoûi: Nhö phaåm treân ñaõ noùi ba caùch phaùt taâm chaéc chaén thaønh töïu, coøn laïi boán caùch phaùt taâm thì khoâng thaønh töïu. Vaäy theá naøo laø thaønh töïu vaø khoâng thaønh töïu? Ñaùp: Neáu phaùt taâm Boà-ñeà, maø khi haønh ñaïo, Boà-taùt queân maát phaùp cuûa taâm Boà-ñeà thì khoâng thaønh töïu. Neáu Boà-taùt thöïc haønh maø khoâng queân maát phaùp cuûa taâm Boà-ñeà, thì ñöôïc thaønh töïu. Cho neân keä noùi: Boà taùt thuaän theo phaûi rôøi xa, Queân maát phaùp cuûa taâm Boà ñeà, Caàn phaûi luoân nhaát taâm tu haønh, Khoâng maát phaùp cuûa taâm Boà ñeà. Traùnh xa laø dieät tröø phaùp aùc, khoâng cho noù xaâm nhaäp vaøo taâm mình. Neáu chuùng ñaõ vaøo thì nhanh choùng dieät tröø chuùng ñi. Maát laø laõng queân taâm Boà-ñeà ngay ñôøi naøy hoaëc ñôøi sau. Khoâng coøn tuøy thuaän vôùi söï tu haønh, cho neân traùnh xa nhöõng phaùp nhö vaäy. Traùi laïi, neáu khoâng laïc maát nhöõng phaùp tu haønh Boà-ñeà, khoâng queân maát taâm Boà-ñeà, thì caàn phaûi luoân luoân nhaát taâm chòu khoù thöïc haønh. Hoûi: Maát taâm Boà-ñeà laø maát nhöõng phaùp gì? Ñaùp: Moät laø khoâng kính troïng giaùo phaùp, Hai laø coù taâm nieäm kieâu maïn, Ba laø noùi doái khoâng chaân thaät, Boán laø khoâng kính troïng tri thöùc. Phaùt sinh boán loãi naøy, neáu ôû ñôøi naøy ñeán luùc cheát ñi, hoaëc tieáp theo ñôøi sau seõ queân maát taâm Boà ñeà, khoâng theå naøo töï bieát mình laø Boà taùt, khoâng coøn phaùt nguyeän, phaùp thöïc haønh cuûa Boà taùt khoâng coøn hieän ôû

SOÁ 1521 - LUAÄN THAÄP TRUÏ TYØ BAØ SA - Quyeån 4 140

tröôùc maét. Khoâng cung kính ñoái vôùi giaùo phaùp, phaùp laø ba Thöøa thöôïng-trung-haï maø Chö Phaät ñaõ thuyeát ra. Noùi toùm taét laø giaùo phaùp cuûa Chö Phaät Nhö Lai ñaõ söû duïng. ÔÛ trong giaùo phaùp naøy khoâng cung kính cuùng

döôøng ca ngôïi toân troïng, khoâng coù yù töôûng hieám coù-yù töôûng khoù ñöôïc-yù töôûng nhö vaäy baùu-yù töôûng thoûa maõn taâm nguyeän, loãi naøy coù theå laøm maát ñi taâm Boà ñeà. Taâm kieâu maïn laø taâm lyù töï cao ngaïo, chöa ñöôïc noùi laø ñöôïc, chöa chöùng noùi laø chöùng. Ñoái vôùi khoâng-voâ töôùng-voâ nguyeän, hoaëc voâ sinh phaùp nhaãn, hoaëc saùu ñoä Ba-la-maät, hoaëc möôøi ñòa Boà taùt, nhöõng phaùp nhö vaäy vaø caùc phaùp khaùc töø söï tu taäp maø coù, ôû trong phaùp naøy chöa ñaït ñöôïc maø noùi laø ñaït ñöôïc. Voïng ngöõ thì coù loaïi thuoäc veà Ñoät-kieát-la, coù hai loaïi thuoäc veà Ba-daï-ñeà, coù loaïi thuoäc veà Thaân-lan-giaù, coù loaïi thuoäc veà Taêng-giaø- baø-thi-sa, coù loaïi thuoäc veà Ba-la-di. Hoaëc coù ngöôøi noùi: Coù loaïi noùi doái thöù saùu, loaïi noùi doái naøy thì taâm sinh ra saùm hoái. Naêm loaïi noùi doái tröôùc thì loaïi thöù nhaát laø nheï, loaïi sau laø naëng, loaïi thöù saùu laø nheï nhaát. Loaïi thuoäc veà Ba-la-di, laø töï mình khoâng vöôït qua ñöôïc ngaõ chaáp vaø phaùp chaáp, hoaëc mieäng noùi-hoaëc hình daùng theå hieän, höôùng ñeán duøng phöông tieän ñeå hieän roõ laø mình coù phaåm ñöùc naøy. Loaïi thuoäc veà Taêng-giaø-baø- thi-sa, laø hoaëc noùi mieäng noùi-hoaëc hình daùng theå hieän, ôû trong boán söï cuûa Tyø-kheo kia, duøng taát caû moïi chuyeän coù caên cöù hay khoâng coù caên cöù maø phæ baùng hoï. Loaïi thuoäc veà Thaâu-lan-giaù, laø muoán ñem söï vieäc coù caên cöù hay khoâng coù caên cöù ñeå phæ baùng nhöng maø noùi khoâng thaønh. Laïi thuoäc veà Ba-la-ñeà, laø ñem söï vieäc khoâng coù caên cöù thuoäc veà Taêng- giaø-baø-thi-sa maø phæ baùng. Loaïi thuoäc veà Ñoät-kieát-la, laø tröø ra boán loaïi loãi laàm treân, loãi naøy thuoäc veà noùi doái. Töï taâm tröø dieät, laø nhö luùc noùi giôùi töï bieát mình coù loãi laàm nhoû, khoâng caàn phaûi noùi vôùi ngöôøi khaùc, maø töï taâm mình hoái haän tröø boû. Hoûi: Loãi noùi doái naøy, chæ thuoäc veà Tyø-kheo chöù khoâng thuoäc veà baïch y, maø ôû luaän naøy laïi chung cho caû taïi gia vaø xuaát gia? Ñaùp: Heã bieát söï vieäc thaät söï thì nhö vaäy, nhöng maø noùi ñeán hieåu bieát thì khaùc nhau. Trong luaän naøy noùi laø töôùng chung cuûa noùi doái, bôûi vì coù chuùng sinh phaân bieät, coù söï vieäc phaân bieät, coù thôøi gian phaân bieät, coù toäi cuûa naêm chuùng phaân bieät, coù truù xöù phaân bieät, cho neân coù naëng nheï khaùc bieät. Tuy noùi doái laø toäi nheï nhöng huaân taäp laâu daøi thì trôû thaønh choàng chaát, coù theå laøm maát taâm Boà ñeà. Chuùng sinh phaân bieät, laø haïng taø kieán ñoaïn maát thieän caên, vaø haïng coøn laïi nhöõng phieàn naõo saâu xa, ñaây laø thuoäc veà toäi naëng. Söï vieäc phaân bieät, laø neáu noùi ñeán loãi laàm cuûa ngöôøi vaø phaùp, thì ñaây laø toäi phaù Taêng.

SOÁ 1521 - LUAÄN THAÄP TRUÏ TYØ BAØ SA - Quyeån 4 141

Thôøi gian phaân bieät laø ngöôøi xuaát gia noùi doái thì maéc loãi naëng. Toäi cuûa naêm chuùng phaân bieät, laø nhö toäi Ba-la-di vaø Taêng-giaø-baø-thi-sa thì naëng. Truù xöù phaân bieät laø luùc ôû trong Taêng töï mình noùi doái nhö chöùng ngoä, ñoù laø toäi naëng. Khoâng cung kính ñoái vôùi thieän tri thöùc, laø khoâng sinh ra yù töôûng cung kính-sôï haõi-khoù gaëp. Ngöôøi ñaõ gaây ra nhieàu ñoái vôùi boán loãi naøy, thì maát ñi taâm Boà ñeà. Hoûi: Chæ vì boán loãi naøy coù theå laøm maát ñi taâm Boà ñeà, hay coøn coù loãi naøo khaùc chaêng? Ñaùp: Keo kieät vôùi phaùp quan

troïng nhaát, Ham meâ theo phaùp cuûa Tieåu thöøa, Huûy baùng ñoái vôùi caùc Boà taùt, Khinh cheâ nhöõng ngöôøi tu phaùp thieàn. Keo kieät vôùi nhöõng phaùp troïng yeáu, laø thaày bieát ñöôïc nhieàu nghóa saâu kín khoù bieát, nhöng vì ham meâ lôïi döôõng, tham ñaém lôïi döôõng sôï hoïc troø seõ baèng mình, cho neân giöõ bí maät chöù khoâng noùi ra. Ham meâ ñoái vôùi phaùp Tieåu thöøa, laø bôûi vì khoâng ñaït ñöôïc muøi vò cuûa phaùp Ñaïi thöøa, cho neân ham meâ Nhò thöøa. Cheâ bai haøng Boà-taùt, khoâng coù toäi maø noùi coù toäi, ñoù goïi laø cheâ bai. Nghóa cuûa Boà taùt tröôùc ñaây ñaõ noùi: Ngöôøi naøy khoâng coù loãi laàm maø tuøy tieän gaùn toäi cho hoï, neáu thaät söï hoï coù toäi maø baøn taùn veà toäi loãi aáy, thì ñieàu naøy tuy coù toäi nhöng so vôùi ñieàu tröôùc vaãn nhieàu hôn. Taïi vì sao? Bôûi vì nhö kinh noùi: “Caùc Boà taùt neáu thaät söï coù toäi hay khoâng coù toäi, thì cuõng khoâng neân baøn taùn”. Khinh cheâ ngöôøi tu phaùp thieàn, laø neáu taïi gia hay xuaát gia vì ñoaïn tröø caùc phieàn naõo cho neân chòu khoù thöïc haønh tinh tieán, vì ngaên chaën taát caû phieàn naõo quy taäp caùc phaùp hoã trôï cho Phaät ñaïo, ngöôøi naøy hoaëc khoâng coù sôû tröôøng baøn luaän, hoaëc khoâng coù taøi naêng bieän giaûi, hoaëc khoâng coù uy ñöùc to lôùn, ngöôøi khoâng coù trí maø khinh cheâ hoï, thì maéc toäi naëng. Laïi nöõa, neáu ñoái vôùi baäc thieän tri thöùc maø loøng daï keát thaønh oaùn giaän, cuõng coù taâm dua nònh quanh co, tham lam caùc lôïi döôõng..., thì cuõng maét toäi naëng. Nghóa veà thieän tri thöùc tröôùc ñaây ñaõ noùi. Ñoái vôùi ngöôøi thuyeát phaùp giaùo hoùa nhö vaäy maø sinh taâm oaùn giaän, gioáng nhö oaùn giaän cha meï thì maéc toäi naëng. Dua nònh laø taâm nònh bôï duï doã. Quanh co laø thaân nghieäp vaø khaåu nghieäp coù nhöõng vieäc laøm ñeå bieåu hieän. Tham lam caùc lôïi döôõng, laø tham ñaém lôïi laïc vaø tieáng khen. Bôûi vì nhöõng loãi naøy laøm hoûng taâm chaát tröïc, cho neân khoâng coù theå phaùt khôûi thieän caên saâu saéc, nhö aùo dính maøu xaáu xí thì khoâng nhaän theâm maøu saéc ñeïp hôn ñöôïc.

SOÁ 1521 - LUAÄN THAÄP TRUÏ TYØ BAØ SA - Quyeån 4 142

Laïi nöõa: Khoâng hieåu roõ raøng nhöõng vieäc ma, Laøm cho taâm Boà ñeà yeáu keùm, Nghieäp chöôùng vaø phaùp laøm chöôùng ngaïi, Cuõng laøm maát ñi taâm Boà ñeà. Khoâng phaân roõ chuyeän ma, laø neáu khoâng bieát roõ chuyeän ma thì khoâng coù khaû naêng cheá ngöï ñöôïc chuùng. Neáu khoâng cheá ngöï chuùng thì maát taâm Boà-ñeà. Hoûi: Nhöõng gì laø chuyeän ma? Ñaùp: Luùc noùi ñeán caàn phaûi thöïc haønh Boá thí-trì giôùi-nhaãn nhuïc- tinh tieán-thieàn ñònh-trí tueä Ba-la-maät, vaø luùc noùi ñeán nghóa lyù saâu xa thuoäc veà Ñaïi thöøa, thì khoâng nhanh nhaïy vui veû maø noùi. Hoaëc öa noùi ñeán nhöõng duyeân taùn loaïn ôû trong caùc söï vieäc khaùc. Hoaëc vieát cheùp, ñoïc tuïng giaûi thích, baøn luaän, nghe vaø tieáp nhaän..., thì cao ngaïo khinh maïn töï kieâu, taâm tö taùn loaïn, yù töôûng duyeân theo ñieàu khaùc, voïng nieäm ñuøa côït tranh luaän cheâ bai laãn nhau laøm cho hai beân khoâng hoøa hôïp, khoâng theå naøo khoâng hieåu nghóa lyù chaân thaät, töø choã ngoài ñöùng daäy maø ñi, daáy leân nghó raèng: Mình ôû trong choã naøy khoâng coù gì ghi nhaän caû, maø laøm cho taâm tö khoâng thanh tònh ñöôïc, cuõng khoâng noùi gì ñeán thaønh aáp-thoân xoùm-nhaø cöûa nôi sinh soáng cuûa

mình! Vì vaäy cho neân khoâng muoán nghe phaùp, khoâng caûm ñöôïc yù vò lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy ñi ra, boû caùc phaùp Ba-la-maät ñaõ noùi veà Ñaïi thöøa, vaø töø trong kinh cuûa Thanh vaên, Bích- chi-Phaät ñeå töï mình ñieàu hoøa suy tính mong caàu trí Taùt-baø-nhaõ. Hoaëc luùc vieát cheùp, ñoïc tuïng, giaûi thích, nghe vaø tin nhaän..., öa thích noùi ñeán caùc loaïi söï vieäc khaùc, phaù huûy laøm cho Baùt-nhaõ Ba-la-maät bò tan raõ. Ñoù laø noùi ñeán nhöõng söï vieäc veà xöù sôû-quoác gia-thaønh aáp-thoân xoùm, vöôøn röøng caây coái, chuyeän thaày chuyeän giaëc, binh giaùp-vuõ khí, yeâu gheùt khoå vui, cha meï anh em, trai gaùi vôï con, aùo quaàn aên uoáng-ñoà naèm thuoác thang vaø caùc vaät duïng cung caáp cho cuoäc soáng, taâm tö bò taùn loaïn cho neân maát ñi Baùt-nhaõ Ba-la-maät. Laïi noùi ñeán nhöõng söï vieäc tham-saân-si, keû thuø ngöôøi thaân, giôø toát giôø xaáu, ca muùa kyõ nhaïc, buoàn lo vui cöôøi, kinh saùch vaên chöông taùn tuïng, chuyeän xöa cuûa ñôøi tröôùc, chuyeän cuûa caùc haøng Ñeá vöông quoác chuùa, ñaát nöôùc löûa gioù, naêm duïc giaøu sang vaø lôïi döôõng... cuûa theá gian, laøm cho taâm vui thích. Hoaëc ma hoùa laøm hình töôùng Tyø-kheo Tyø-kheo-ni, duøng nhaân duyeân trong kinh Thanh vaên vaø Bích-chi-Phaät laøm cho ñaït ñöôïc maø noùi lôøi nhö vaäy: OÂng neân tu taäp hoïc theo kinh naøy, haõy rôøi boû phaùp ñaõ tu taäp tröôùc kia. Ngöôøi nghe phaùp khoâng coøn vui veû nghe nhaän, ngöôøi noùi phaùp thì taâm nieäm buoâng lôi ueå

oaûi, ñeàu coù nhöõng lyù do khaùc. Ngöôøi nghe caàn ñeán phaùp maø ngöôøi noùi thì muoán ñeán nôi khaùc. Ngöôøi noùi vui veû noùi phaùp maø ngöôøi nghe laïi muoán ñeán nôi khaùc. Ngöôøi noùi coù nhieàu ham muoán tham ñaém caùc lôïi döôõng, nhöng ngöôøi nghe khoâng coù taâm giuùp cho. Ngöôøi nghe taâm tin töôûng öa thích mong muoán nghe phaùp, nhöng ngöôøi noùi khoâng vui loøng ñeå noùi. Ngöôøi noùi vui loøng noùi nhöng ngöôøi nghe khoâng thích. Hoaëc coù luùc noùi veà nhöõng khoå ñau cuûa ñòa nguïc, chi baèng thaân naøy heát khoå sôùm ñaït ñöôïc Nieát baøn laø lôïi ích nhaát. Noùi ñeán voâ löôïng khoå naõo cuûa loaøi suùc sinh, caùc loaïi toäi loãi cuûa ngaï quyû vaø A-tu-la, noùi ñeán nhöõng ñôøi kieáp sinh töû coù nhieàu tai hoïa buoàn loa, laøm cho ngöôøi nghe ñoái vôùi thaân naøy mong sôùm ñaït ñöôïc Nieát-baøn laø ñieàu lôïi ích nhaát. Laïi ca ngôïi söï giaøu sang vui söôùng cuûa theá gian, ca ngôïi coâng ñöùc phöôùc thieän vui söôùng cuûa coõi Saéc-Voâ saéc, ngöôøi sinh trong choán naøy chính laø lôïi ích to lôùn. Ca ngôïi veà lôïi ích coâng ñöùc cuûa quaû Tu ñaø hoaøn cho ñeán A-la-haùn, laøm cho ngöôøi nghe ñoái vôùi thaân naøy mong caàu chöùng ñöôïc quaû aáy, chính laø lôïi ích to lôùn cuûa mình. Hoaëc laø ngöôøi noùi phaùp vui thích ñoái vôùi quyeán thuoäc, maø ngöôøi nghe phaùp khoâng muoán thuaän theo. Ngöôøi noùi phaùp thì muoán ñeán quoác ñoä ñoùi keùm loaïn laïc khoâng yeân oån, noùi vôùi ngöôøi nghe raèng: Nay oâng khoâng caàn phaûi ñi theo toâi ñeán caùc nöôùc aáy? Theá roài sinh taâm chaùn naûn ueå oaûi maø khoâng ñi theo. Ngöôøi noùi phaùp coi troïng ñoái vôùi ñaøn vieät cho neân ñi nhieàu nôi ñeå thaêm hoûi, khieán cho ngöôøi nghe phaùp khoâng ñöôïc nghe nhaän, ôû trong phaùp saâu xa sinh ra taâm lyù nghi hoaëc, ñieàu naøy khoâng phaûi laø kinh

phaùp maø Chö Phaät thuyeát ra, ñieàu mình ñaõ noùi chính laø kinh phaùp cuûa Phaät, neáu Boà taùt coù theå thöïc haønh phaùp naøy thì nhaát ñònh chöùng ñöôïc thöïc teá cuûa caùc phaùp. Caùc loaïi nhaân duyeân nhö vaäy laøm cho hai beân khoâng hoøa hôïp, neân bieát raèng nhöõng loaïi naøy ñeàu laø ma söï. Noùi toùm laïi, coù chöôùng ngaïi ñoái vôùi taát caû thieän phaùp thì ñeàu laø ma söï. Taâm Boà ñeà yeáu keùm, laø bôûi vì caùc phieàn naõo coù söùc maïnh cho neân taâm ñaïo yeáu keùm khoâng coøn coù theá löïc, chí nguyeän ñoái vôùi quaû vò Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc vónh vieãn lìa xa. Nghieäp chöôùng thì tuy laø coù ñuû loaïi nghieäp chöôùng trong naøy noùi ñeán loaïi coù theå laøm cho ngöôøi caàu ñaïi thöøa bò thoái chuyeån, ñoù chính laø phaùp chöôùng ngaïi, töùc laø thích thöïc haønh caùc phaùp baát thieän, rôøi boû khoâng-voâ töôùng-voâ nguyeän vaø caùc phaùp saâu xa tuyeät dieäu nhö caùc Ba-la-maät… Boán loaïi nhö vaäy luoân luoân laøm maát ñi taâm Boà ñeà. Höùa cho Thaày maø laïi löøa doái

SOÁ 1521 - LUAÄN THAÄP TRUÏ TYØ BAØ SA - Quyeån 4 144

Toäi aáy thaät voâ cuøng saâu naëng Ngöôøi khoâng coù nghi ngôø aân haän Laøm cho sinh nghi ngôø aân haän, Ngöôøi tin töôûng vui vôùi Ñaïi thöøa, Coøn ñem loøng giaän döõ saâu naëng, Traùch maéng noùi tieáng xaáu cho hoï, Reâu rao lan truyeàn khaép moïi nôi, Ñoái vôùi nhöõng quan heä coäng söï, Trong taâm thöôøng dua nònh quanh co, Boán phaùp aùc baát thieän nhö vaäy, Thì laøm maát ñi taâm Boà ñeà. Höùa giuùp cho thaày maø ñöa ñeán, laø vaät baèng loøng giuùp cho thaày, hoaëc ñaõ höùa-hoaëc chöa höùa maø sau ñoù khoâng cho. Neáu cho khoâng ñuùng luùc, cho khoâng ñuùng choã, cho khoâng ñuùng nhö phaùp, thì caùch cho nhö vaäy laø caùch cho cuûa ngoaïi ñaïo vaø theá gian. Trong Phaät phaùp bieát ñöôïc kinh phaùp laø töø nôi thaày neáu voán coù tieàn baïc cuûa caûi theo phaùp cuùng döôøng thì duøng ñeå giuùp cho thaày. Neáu khoâng coù gì ñeå giuùp thì khoâng heà coù loãi, khoâng coù nghi ngôø aân haän maø khieán cho sinh taâm nghi ngôø aân haän, laø ngöôøi naøy thaät söï khoâng phaù giôùi, coù traïng thaùi cuûa moät loãi nhoû maø noùi thaønh toäi lôùn, hoaëc phaù boû oai nghi cuûa ñôøi soáng chính ñaùng, hoaëc phaù boû caùch nhìn chính ñaùng, nhö vaäy ñeàu khieán cho hoï sinh taâm nghi ngôø aân haän. Oaùn giaän ngöôøi Ñaïi thöøa, laø bao goàm Nhaân thöøa, Ñaïi thöøa, voâ thöôïng, Nhö Lai thöøa, ñaïi nhaân thöøa, Nhaát thieát trí nhaân thöøa, cho ñeán ngöôøi môùi phaùt taâm, ôû giöõa nhöõng ngöôøi naøy sinh taâm voâ cuøng giaän döõ maø maéng chöûi gieøm pha, noùi tieáng xaáu cuûa hoï laøm cho lan truyeàn khaép nôi. Taâm dua nònh quanh co ñoái vôùi coïng söï, laø ñoái vôùi Hoøa thöôïng A- xaø-leâ vaø caùc baäc thieän tri thöùc, khoâng duøng taâm thaúng thaén ñeå gaàn guõi, maø duøng taâm quanh co dua nònh ñeå hoïc hoûi thöïc haønh, thaäm chí nhöõng ngöôøi chöa töøng quen bieát cuõng theå hieän dua nònh quanh co vôùi hoï. Boán phaùp aùc baát thieän, laø nhöõng phaùp caáu ueá baát tònh, coù naêng löïc laøm maát ñi taâm Boà ñeà Nhö noùi: Chuyeån ñoåi hai möôi loaïi phaùp naøy Ñôøi ñôøi gaéng söùc kheùo tu haønh, Nhö vaäy thì khoâng laøm maát ñi, Taâm Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Hai möôi phaùp naøy laøm maát taâm Boà-ñeà, neáu bieát chuyeån ñoåi phaùp naøy ñeå tu taäp thöïc haønh thì ñôøi khoâng queân maát taâm Voâ thöôïng Chaùnh

SOÁ 1521 - LUAÄN THAÄP TRUÏ TYØ BAØ SA - Quyeån 4 145

ñaúng Chaùnh giaùc. Chuyeån ñoåi hai möôi phaùp treân, laø ñem taâm cung kính phaùp, phaù tan taâm ngaïo maïn, xa lìa noùi doái, toân troïng saâu xa ñoái vôùi caùc baäc thieän tri thöùc. Ngoaøi ra nhöõng ñieàu khaùc cuõng neân bieát nhö vaäy. Hoûi: Nhöõng phaùp naøo laøm cho nguyeän Boà-ñeà ñôøi ñôøi ñöôïc taêng tröôûng, vaø trong ñôøi sau coøn coù theå tieáp tuïc phaùt Ñaïi nguyeän? Ñaùp: Thaäm chí maát ñi caû thaân maïng, Maát ngoâi vò Chuyeån luaân Thaùnh vöông, Nhö vaäy, haõy coøn khoâng thuaän theo, Noùi doái vaø dua nònh quanh co. Coù theå khieán cho caùc theá gian, Taát caû caùc chuûng loaïi chuùng sinh, Ñoái vôùi heát thaûy caùc Boà taùt, Maø phaùt sinh taâm nieäm cung kính. Neáu coù ngöôøi coù theå thöïc haønh, Taát caû moïi phaùp thieän nhö vaäy, Thì ñôøi ñôøi luoân ñöôïc taêng tröôûng, Haïnh nguyeän cuûa Voâ thöôïng Boà ñeà. Boà-taùt duøng nhöõng phaùp naøy, ñôøi ñôøi taêng tröôûng nguyeän Boà-ñeà cuûa mình, vaø trong ñôøi sau coù naêng löïc phaùt sinh ñaïi nguyeän thanh tònh. Neáu noùi thaät maø cheát, duø maát ngoâi vò Chuyeån luaân Thaùnh vöông vaø maát ñòa vò vua trôøi, thì cuõng vaãn noùi thaät chöù khoâng bao giôø noùi doái, huoáng laø noùi doái vì moät chuyeän nhoû. Ñoái vôùi baø con vaø ngöôøi ngoaøi, cuõng töø boû taâm lyù dua nònh quanh co. Laïi nöõa, töø khi môùi phaùt taâm cho ñeán nay, sinh loøng cung kính ñoái vôùi heát thaûy Boà-taùt, toân troïng ca ngôïi caùc vò aáy nhö Phaät khoâng khaùc, cuõng neân tuøy naêng löïc maø khieán cho an truù trong phaùp Ñaïi thöøa. ---------- Phaåm 8: A. DUY VIEÄT TRÍ (BAÁT THOAÙI CHUYEÅN)

Hoûi: Caùc Boà-taùt naøy coù hai haïng:

1. Duy vieät trí.

2. A duy vieät trí.

Neân noùi roõ veà töôùng aáy laø Duy vieät trí hay A duy vieät trí?

Ñaùp:

Taâm bình ñaúng ñoái vôùi chuùng sinh,

Khoâng ganh vôùi lôïi döôõng cuûa ngöôøi,

Thaäm chí maát ñi caû thaân maïng,

SOÁ 1521 - LUAÄN THAÄP TRUÏ TYØ BAØ SA - Quyeån 4 146

Cuõng khoâng noùi loãi cuûa phaùp sö, Tin töôûng vui vôùi phaùp thaâm dieäu, Khoâng tham ñoái vôùi söï cung kính, Ñaày ñuû taát caû naêm phaùp naøy, Chính laø baäc A duy vieät trí. Taâm bình ñaúng ñoái vôùi chuùng sinh, chuùng sinh laø chuùng sinh trong saùu ñöôøng, ñoái vôùi chuûng loaïi thöôïng-trung-haï thì taâm ñeàu ñoái xöû nhö nhau, ñoù goïi laø A duy vieät trí. Hoûi: Nhö noùi ñoái vôùi chö Phaät vaø Boà-taùt neân sinh taâm cung kính baäc nhaát, coøn laïi thì khoâng nhö vaäy. Laïi noùi thaân caän Chö Phaät vaø Boà- taùt maø cung kính cuùng döôøng, coøn laïi cuõng khoâng nhö vaäy. Taïi sao noùi ñoái vôùi heát thaûy chuùng sinh, taâm bình ñaúng khoâng khaùc nhau? Ñaùp: Moãi caâu noùi ñeàu coù nghóa khaùc nhau khoâng neân nghi ngôø chaát vaán. Taâm bình ñaúng ñoái vôùi chuùng sinh, nghóa laø neáu coù chuùng sinh nhìn Boà-taùt nhö keû oaùn thuø, coù chuùng sinh nhìn Boà-taùt nhö cha

meï, coù chuùng sinh nhìn Boà-taùt nhö ngöôøi baäc trung. ÔÛ trong ba haïng chuùng sinh naøy, taâm Boà-taùt luoân ñoái xöû bình ñaúng vôùi hoï , ñeàu laøm ích lôïi cho hoï, bôûi vì muoán cöùu vôùt heát thaûy, cho neân Boà-taùt khoâng coù taâm khaùc nhau ñoái vôùi baát cöù ai. Vì vaäy, oâng khoâng neân coá söùc chaát vaán. Khoâng ganh tò lôïi döôõng cuûa keû khaùc, laø neáu ngöôøi khaùc coù ñöôïc y phuïc, ngoïa cuï, thuoác men, aên uoáng, phoøng nhaø, saûn nghieäp, cuûa tieàn, vaøng baïc, chaâu baùu, xoùm laøng, quoác gia, thaønh thò, nam nöõ ... thì ñoái vôùi ngöôøi ñöôïc boá thí nhö vaäy khoâng sinh taâm ganh tò, cuõng khoâng oâm loøng oaùn haän, maø taâm phaûi möøng vui cho hoï. Khoâng noùi loãi cuûa phaùp sö, laø neáu coù ngöôøi noùi: Neân tu theo phaùp Ñaïi thöøa Khoâng-Voâ töôùng-Voâ taùc, hoaëc saùu phaùp Ba-la-maät, hoaëc boán xöù sôû cuûa coâng ñöùc, hoaëc caùc phaùp Ñaïi thöøa cuûa möôøi ñòa Boà-taùt, thì thaäm chí chæ gaëp nhaân duyeân maát maïng, maø cuõng khoâng noùi ra loãi laàm cuûa hoï huoáng laø gaùn theâm chuyeän aùc cho hoï. Tin vaø vui vôùi phaùp vi dieäu saâu xa, phaùp saâu xa laø Khoâng-Voâ töôùng-Voâ nguyeän vaø nhöõng kinh saâu xa nhö Baùt Nhaõ Ba La Maät, Boà Taùt Taïng ... Ñoái vôùi nhöõng phaùp naøy, moät loøng tin, vaø vui thích khoâng coù gì nghi hoaëc, ôû trong nhöõng vieäc khaùc thì khoâng öa thích nhö vaäy, bôûi vì töø trong kinh saâu xa caûm ñöôïc phaùp vi tuyeät vôøi. Khoâng tham ñoái vôùi söï cung kính, laø khi ñaõ thoâng suoát thaät töôùng cuûa moïi phaùp thì ñoái vôùi chuyeän khen-cheâ-lôïi hay khoâng lôïi, ñeàu khoâng coù gì khaùc nhau.

SOÁ 1521 - LUAÄN THAÄP TRUÏ TYØ BAØ SA - Quyeån 4 147

Ñaày ñuû naêm phaùp naøy nhö noùi ôû ñoaïn treân. Khoâng thoái chuyeån- khoâng löôøi nhaùc boû dôû ñoái vôùi quaû vò Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc thì goïi laø A duy vieät trí. Traùi vôùi ñieàu naøy thì goïi laø Duy vieät trí. Boà-taùt Duy vieät trí coù hai haïng: Hoaëc laø haïng baïi hoaïi, hoaëc laø haïng chuyeån bieán daàn daàn ñeå tieán ñeán ñaït ñöôïc A duy vieät trí. Hoûi: Ñaõ noùi ñeán haïnh baïi hoaïi thì töôùng traïng aáy nhö theá naøo? Ñaùp: Neáu khoâng coù chí höôùng taøi naêng, Thöôøng ham thích vôùi phaùp thaáp keùm, Ñaém say trong danh tieáng lôïi döôõng, Taâm tö khoâng chaát tröïc roõ raøng, Keo kieät giöõ gìn nhaø ngöôøi ta, Khoâng tin töôûng vui vôùi phaùp khoâng, Chæ coi troïng ñoái vôùi ngoân thuyeát, Ñaây goïi laø töôùng traïng baïi hoaïi. Khoâng coù chí höôùng taøi naêng laø dieän maïo khoâng coù thaàn saéc, oai ñöùc moûng manh yeáu keùm. Hoûi: Khoâng duøng ñeán thaân töôùng uy ñöùc laø töôùng cuûa A duy vieät trí, maø noùi nhö vaäy laø coù nghóa gì vaäy? Ñaùp: Noùi coù ôû ñaây coù nghóa laø khoâng neân daãn ñeán nghi ngôø, toâi noùi beân trong coù coâng ñöùc cho neân thaân töôùng coù uy ñöùc, chöù khoâng phaûi chæ noùi ñeán saéc thaân dieän maïo ñoan chaùnh maø thoâi. Chí höôùng taøi naêng coù nghóa laø theá löïc cuûa uy ñöùc. Neáu coù ngöôøi coù theå tu taäp thieän phaùp tröø dieät aùc phaùp, ôû trong söï vieäc naøy coù naêng löïc thöïc haønh thì goïi laø chí höôùng taøi naêng. Tuy raèng thaân töôùng nhö Thieân vöông, saùng ngôøi nhö maët traêng-maët trôøi, nhöng neáu khoâng coù naêng löïc tu taäp thieän phaùp tröø dieät aùc phaùp, thì cuõng goïi laø haïng khoâng coù chí höôùng taøi naêng. Duø cho saéc thaân xaáu xí, hình haøi gioáng nhö ngaï quyû nhöng coù theå tu taäp thieän phaùp

tröø dieät aùc phaùp, thì ñoù chính laø haïng coù chí höôùng taøi naêng vaäy. Vì theá oâng chaát vaán khoâng thích hôïp. Ham thích vôùi phaùp thaáp keùm, laø ngoaïi tröø Phaät thöøa thì caùc thöøa khaùc so vôùi Phaät thöøa ñeàu laø nhoû beù thaáp keùm khoâng saùnh baèng ñöôïc, cho neân goïi laø thaáp keùm, chöù khoâng phaûi laø vì xaáu aùc. Nhöõng vieäc aùc khaùc cuõng goïi laø thaáp keùm. Nhöõng phaùp maø haøng nhò thöøa ñaït ñöôïc so vôùi Phaät laø thaáp keùm hôn maø thoâi, ñeàu laø xuaát theá gian tieán vaøo voâ dö Nieát baøn cho neân khoâng goïi laø xaáu aùc. Vì vaäy neáu nhö ngöôøi naøo xa lìa Phaät thöøa maø tin vaø vui vôùi Nhò thöøa, thì ñoù laø vui thích vôùi phaùp thaáp keùm. Ngöôøi naøy tuy thích söï vieäc cao xa, nhöng bôûi vì tin vaø vui vôùi Nhò thöøa rôøi xa Ñaïi thöøa, cho neân cuõng goïi laø vui thích vôùi phaùp thaáp keùm.

SOÁ 1521 - LUAÄN THAÄP TRUÏ TYØ BAØ SA - Quyeån 4 148

Vaû laïi, thaáp keùm goïi laø vieäc xaáu aùc, ñoù goïi laø naêm duïc vaø ñoaïn kieán-thöôøng kieán cuøng saùu möôi hai kieán chaáp maø ngoaïi ñaïo luaän baøn, taát caû ñeàu laøm cho sinh töû taêng theâm, thì goïi laø phaùp thaáp keùm. Thöïc haønh theo phaùp naøy cho neân goïi laø vui thích vôùi phaùp thaáp keùm. Ñaém say trong danh lôïi, laø ôû trong söï ca ngôïi cuùng döôøng taøi lôïi boá thí, taâm nieäm luoân luoân vöôùng maéc gaéng söùc tìm moïi caùch ñeå coù ñöôïc, bôûi vì khoâng caûm ñöôïc phaùp vò thanh tònh cho neân tham lam öa thích nhöõng ñieàu naøy. Taâm khoâng chaát tröïc roõ raøng, laø taùnh tình dua nònh quanh co thích laøm nhöõng chuyeän löøa doái. Keo kieät giöõ gìn nhaø ngöôøi ta, laø ngöôøi thuaän theo nhöõng nhaø maø mình ñi vaøo, thaáy coù ngöôøi khaùc ñöôïc lôïi döôõng cung kính ca ngôïi, thì sinh loøng ganh tî buoàn raàu khoâng vui. Taâm khoâng thanh tònh bôûi vì chaáp Ngaõ saâu naëng, tham ñaém lôïi döôõng maø sinh taâm ganh gheùt oaùn haän cheâ bai ñaøn vieät. Khoâng tin töôûng vui vôùi phaùp khoâng, laø Chö Phaät thuyeát veà ba loaïi phaùp khoâng, ñoù goïi laø ba giaûi thoaùt moân. Ñoái vôùi nhöõng phaùp khoâng naøy, khoâng tin töôûng-khoâng öa thích-khoâng laáy laøm quyù troïng, bôûi vì taâm tö khoâng thoâng hieåu. Chæ coi troïng ngoân thuyeát, laø chæ öa thích ngoân töø hoa myõ chöù khoâng coù theå ñuùng nhö giaùo thuyeát maø tu haønh, chæ coù noùi suoâng chöù khoâng coù theå tin hieåu caùc phaùp ñeå caûm ñöôïc phaùp vi dieäu kyø aáy. Ñaây goïi laø töôùng traïng cuûa haïng baïi hoaïi. Neáu ngöôøi phaùt taâm Boà ñeà, coù nhöõng töôùng traïng nhö vaäy, thì neân bieát laø haïng Boà taùt baïi hoaïi. Baïi hoaïi coù nghóa laø khoâng ñieàu thuaän, vì nhö con ngöïa toài teä nhaát thì goïi laø baïi hoaïi, chæ coù teân goïi cuûa ngöïa chöù khoâng coù taùc duïng cuûa ngöïa. Boà taùt haïng baïi hoaïi cuõng nhö vaäy, chæ coù teân goïi troáng roãng chöù khoâng coù coâng haïnh thaät söï. Neáu ngöôøi naøo khoâng muoán laøm Boà taùt haïng baïi hoaïi, thì neân loaïi tröø aùc phaùp thuaän theo phaùp maø nhaän ñöôïc teân goïi. Hoûi: OÂng noùi ôû trong phaàn vò Duy vieät trí, coù hai haïng Boà taùt, moät laø Boà taùt baïi hoaïi, hai laø daàn daàn tinh tieán veà sau ñaït ñöôïc phaàn vò A duy vieät trí. Boà taùt haïng baïi hoaïi ñaõ giaûi thích haïng daàn daàn tinh tieán veà sau ñaït ñöôïc phaàn vò A duy vieät trí, nay coù theå giaûi thích chaêng? Ñaùp: Boà taùt khoâng chaáp tröôùc vôùi Ngaõ, Cuõng khoâng chaáp tröôùc vôùi

chuùng sinh, Noùi phaùp khoâng coù gì phaân bieät Cuõng khoâng chaáp tröôùc vôùi Boà ñeà, Khoâng duøng hình töôùng ñeå thaáy Phaät, Duøng naêm coâng ñöùc dieäu kyø naøy,

SOÁ 1521 - LUAÄN THAÄP TRUÏ TYØ BAØ SA - Quyeån 4 149

Ñöôïc goïi laø baäc Ñaïi Boà taùt,
Thaønh töïu baäc A duy vieät trí.
Boà taùt thöïc haønh naêm coâng ñöùc naøy, thaúng ñeán phaàn vò A duy vieät trí.
Khoâng chaáp tröôùc vôùi Ngaõ, laø lìa khoûi söï ñaém tröôùc ñoái vôùi Ngaõ. Boà taùt naøy töø trong naêm aám-möôøi hai nhaäp-möôøi taùm giôùi noäi ngoaïi caàu tìm Ngaõ khoâng theå naøo coù ñöôïc, daáy leân nghó nhö vaäy:
Neáu nhö naêm aám thaät laø Ngaõ,
Thì Ngaõ chính laø töôùng sinh dieät,
Taïi sao höôùng veà ñeå caûm thoï,
Maø ngay nôi aáy coù caûm thoï?
Neáu nhö taùch khoûi aám coù Ngaõ,
Thì ngoaøi aám phaûi ñaït ñöôïc Ngaõ,
Taïi sao höôùng veà ñeå caûm thoï,
Maø sai khaùc ñoái vôùi caûm thoï?
Neáu nhö Ngaõ laø coù naêm aám,
Thì Ngaõ töùc laø lìa naêm aám,
Gioáng nhö theá gian vaãn thöôøng noùi,
Traâu khaùc vôùi ngöôøi chuû cuûa traâu.
Bôûi vì vaät khaùc cuøng hôïp laïi,
Cho neân ñieàu naøy goïi laø coù,
Vì vaäy Ngaõ coù ñuû naêm aám,
Ngaõ chính laø khaùc vôùi naêm aám.
Neáu nhö trong naêm aám coù Ngaõ,
Gioáng nhö trong caên phoøng coù ngöôøi,
Gioáng nhö ngöôøi naèm ôû treân giöôøng,
Ngaõ thuaän theo khaùc bieät vôùi aám.
Neáu nhö trong Ngaõ coù naêm aám,
Gioáng nhö trong ñóa coù traùi caây,
Gioáng nhö trong söõa coù ruoài nhaëng,
Thì aám khaùc bieät ñoái vôùi Ngaõ,
Nhö coù theå ñuùng maø khoâng ñuùng,
Khoâng taùch rôøi ñuùng-coù theå ñuùng,
Ñuùng khoâng coù gì coù theå ñuùng,
Trong ñuùng-coù theå ñuùng khoâng coù.
Ngaõ chaúng phaûi aám-xa lìa aám,

Ngaõ cuõng khoâng heà coù naêm aám,
Trong naêm aám khoâng heà coù Ngaõ,
Trong ngaõ khoâng heà coù naêm aám.
SOÁ 1521 - LUAÄN THAÄP TRUÏ TYØ BAØ SA - Quyeån 4 150

Nhö vaäy taát caû moïi nhieãm tröôùc, Ñeàu laø phieàn naõo trong phieàn naõo, Taát caû caùc loaïi nhö bình-aùo, Ñeàu caàn phaûi bieát ñuùng nhö vaäy. Neáu noùi Ngaõ chaéc chaén laø coù, Vaø töôùng sai khaùc cuûa caùc phaùp, Neân bieát raèng haïng ngöôøi nhö vaäy, Khoâng caûm ñöôïc phaùp vò cuûa Phaät. Boà taùt tö duy nhö vaäy lieàn taùch rôøi Ngaõ kieán, bôûi vì lìa xa Ngaõ kieán thì khoâng chaáp tröôùc vaøo Ngaõ. Khoâng chaáp tröôùc chuùng sinh, chuùng sinh goïi laø khaùc vôùi Boà taùt. Lìa xa tham chaáp kieán cho neân daáy leân yù nieäm nhö vaäy: Neáu ngöôøi khaùc thaät söï coù Ngaõ, thì ngöôøi aáy coù theå laøm nhaân khaùc maø coù Ngaõ, bôûi vì ngöôøi aáy laø nhaân khaùc, maø thaät söï caàu Ngaõ thì khoâng theå naøo coù ñöôïc, ngöôøi aáy cuõng khoâng theå naøo coù ñöôïc, cho neân khoâng coù ngöôøi aáy cuõng khoâng coù ngaõ. Vì vaäy Boà taùt cuõng khoâng chaáp tröôùc nôi aáy. Thuyeát phaùp khoâng phaân bieät, laø bôûi vì Boà taùt naøy tin hieåu taát caû caùc phaùp voán khoâng hai, voán khoâng heà sai bieät, voán laø moät töôùng cho neân daáy leân yù nieäm nhö vaäy: Taát caû caùc phaùp ñeàu do söï nhôù nghó taø vaïy phaân bieät sinh ra, hoaøn toaøn hö voïng khoâng thaät. Boà taùt naøy dieät heát caùc phaân bieät, khoâng coøn nhöõng phieàn naõo laøm cho suy suïp, laäp töùc tieán vaøo phaùp nhaân duyeân cuûa Ñeä nhaát nghóa voâ thöôïng maø khoâng thuaän theo trí tueä naøo khaùc. Thaät taùnh thì chaúng phaûi laø coù, Laïi cuõng chaúng laø khoâng coù, Chaúng phaûi laø cuõng coù-cuõng khoâng, Chaúng phaûi laø khoâng coù-khoâng khoâng. Cuõng chaúng phaûi laø coù vaên töï, Cuõng khoâng taùch ra khoûi vaên töï, Nghóa lyù chaân thaät laø nhö vaäy, Chung quy khoâng theå dieãn taû ñöôïc. Noùi laø ngoân ngöõ coù theå noùi, Ngoân ngöõ ñeàu laø töôùng tòch dieät, Neáu nhö taùnh laø töôùng tòch dieät, Chaúng phaûi coù cuõng chaúng phaûi khoâng. Vì muoán dieãn taû söï vieäc gì, Duøng ngoân ngöõ naøo ñeå dieãn taû, Laøm theá naøo ngöôøi coù trí tueä,

SOÁ 1521 - LUAÄN THAÄP TRUÏ TYØ BAØ SA - Quyeån 4 151

Laïi cuøng vôùi ngoân ngöõ noùi chaêng?
Neáu nhö taùnh caùc phaùp laø khoâng,
Thì caùc phaùp khoâng heà coù taùnh,
Thuaän theo duøng khoâng cuûa phaùp naøo,
Laø phaùp khoâng theå dieãn taû ñöôïc?
Khoâng ñaït ñöôïc-khoâng coù ngoân thuyeát,
Möôïn ngoân töø ñeå dieãn taû khoâng,
Thaät nghóa cuõng chaúng phaûi laø khoâng,
Laïi cuõng chaúng phaûi laø khoâng khoâng.
Cuõng chaúng phaûi khoâng-chaúng khoâng khoâng,
Chaúng phaûi laø chaúng khoâng-khoâng khoâng,

Chaúng phaûi hö cuõng chaúng phaûi thaät,
Chaúng phaûi noùi-chaúng phaûi khoâng noùi.
Maø thaät ra khoâng gì voán coù,
Cuõng chaúng phaûi laø khoâng voán coù,
Vaäy thì taát caû ñeàu rôøi boû,
Nhöõng phaân bieät chaáp tröôùc voán coù.
Nhaân cuøng vôùi töø nhaân sinh ra,
Taát caû caùc phaùp ñeàu nhö vaäy,
Ñeàu laø töôùng tòch dieät thaät söï,
Khoâng choïn laáy cuõng khoâng rôøi boû.
Khoâng coù tro aùo giaët khoâng saïch,
Tro cuõng trôû laïi laøm baån aùo,
Khoâng ngoân töø khoâng noùi söï thaät,
Coù ngoân thuyeát thì coù loãi laàm.
Boà taùt quaùn xeùt tin hieåu thoâng suoát nhö vaäy, cho neân ôû trong söï thuyeát phaùp khoâng coù gì phaân bieät. Khoâng chaáp tröôùc vaøo Boà ñeà laø bôûi vì Boà taùt naøy tin hieåu veà phaùp khoâng, nhö Boà ñeà cuûa phaøm phu chaáp tröôùc, khoâng chaáp tröôùc nhö vaäy cho neân daáy leân yù nieäm naøy:
Phaät khoâng chaáp tröôùc vôùi Boà ñeà,
Khoâng phaûi Phaät cuõng khoâng chaáp tröôùc,
Caùc quaû vò cuøng vôùi phaùp khaùc,
Taát caû cuõng hoaøn toaøn nhö vaäy.
Coù Phaät thì seõ coù Boà ñeà,
Chaáp vaøo Phaät töùc laø thöôøng kieán,
Khoâng coù Phaät- khoâng coù Boà ñeà,
Khoâng chaáp tröôùc töùc laø ñoaïn dieät.
Taùch rôøi Phaät khoâng coù Boà ñeà,
SOÁ 1521 - LUAÄN THAÄP TRUÏ TYØ BAØ SA - Quyeån 4 152

Taùch rôøi Boà ñeà khoâng coù Phaät,
Neáu nhö moät-khaùc khoâng thaønh töïu,
Thì laøm sao coù ñöôïc hoøa hôïp?
Heát thaûy caùc phaùp treân theá gian,
Vì sai khaùc maø coù hoøa hôïp,
Boà ñeà khoâng khaùc bieät vôùi Phaät,
Vì vaäy caû hai khoâng hoøa hôïp.
Phaät cuøng vôùi Boà ñeà phaùp vò,
Sai khaùc nhö nhau ñeàu khoâng thaønh,
Taùch rôøi hai laïi khoâng coù ba,
Laøm sao maø coù theå thaønh töïu?

Vì vaäy cho neân Phaät tòch dieät,
Boà ñeà cuõng luoân luoân tòch dieät,
Bôûi vì caû hai ñeàu tòch dieät,
Cho neân taát caû ñeàu tòch dieät.
Khoâng duøng hình töôùng ñeå thaáy Phaät, laø Boà taùt tin hieåu thoâng suoát veà phaùp laø voâ töôùng, cho neân daáy leân suy nghó nhö vaäy.
Neáu nhö taát caû khoâng coù töôùng,
Thì taát caû voán laø coù töôùng,
Tòch dieät hoaøn toaøn khoâng coù töôùng,
Ngay nôi tòch dieät laø coù töôùng.
Neáu quaùn caùc phaùp khoâng coù töôùng,
Khoâng coù töôùng chính noù laø töôùng,
Neáu nhö noùi tu khoâng coù töôùng,
Thì chaúng phaûi tu khoâng coù töôùng.
Neáu nhö xaû boû nhöõng tham tröôùc,
Theo ñoù goïi laø khoâng coù töôùng,
Giöõ laáy töôùng xaû boû tham tröôùc,
Thì trôû thaønh khoâng coøn giaûi thoaùt.
Taát caû bôûi vì coù giöõ laáy,
Vì giöõ laáy maø coù rôøi boû,
Ai giöõ laáy-giöõ laáy ñieàu gì,
Döïa vaøo teân goïi ñeå rôøi boû.
Do giöõ laáy maø caàn giöõ laáy,
Cuøng vôùi phaùp coù theå giöõ laáy,
Cuøng lìa boû vaø cuøng khoâng coù,
Nhö vaäy ñieàu goïi laø tòch dieät.
Neáu phaùp döïa vaøo nhau thaønh töïu,

Thì phaùp chính laø khoâng coù taùnh, Neáu nhö taùnh cuûa phaùp khoâng coù, Thì taùnh naøy khoâng heà coù töôùng, Neáu nhö phaùp khoâng heà coù taùnh, Thì phaùp naøy khoâng heà coù töôùng, Laøm sao noùi laø khoâng coù taùnh, Bôûi vì taùnh naøy khoâng coù töôùng? Neáu nhö söû duïng coù vaø khoâng, Cuõng ngaên chaën cuõng neân thuaän theo, Tuy noùi maø taâm khoâng chaáp tröôùc, Vaäy thì khoâng coù gì sai laàm. Nôi naøo tröôùc ñaõ töøng coù phaùp, Maø veà sau khoâng theå hoaïi dieät, Nôi naøo tröôùc ñaõ coù nhö vaäy, Maø veà sau laïi coù dieät ñi? Ñaõ coù töôùng tòch dieät nhö vaäy, Cuøng vôùi khoâng coù töôùng tòch dieät, Vì vaäy cho neân noùi tòch dieät, Vaø noùi veà taùnh-töôùng tòch dieät . Tröôùc cuõng chaúng phaûi laø tòch dieät, Cuõng chaúng phaûi laø khoâng tòch dieät, Cuõng chaúng tòch dieät-khoâng tòch dieät, Lìa chaúng tòch dieät- khoâng tòch dieät. Boà taùt naøy thoâng ñaït veà tueä voâ töôùng nhö vaäy khoâng coù gì nghi ngôø aân haän, khoâng duøng saéc töôùng ñeå

thaáy Phaät, khoâng duøng thoï-töôûng- haønh-thöùc ñeå thaáy Phaät. Hoûi: Vì sao khoâng duøng saéc töôùng ñeå thaáy Phaät, khoâng duøng töôùng cuûa thoï-töôûng-haønh-thöùc ñeå thaáy Phaät? Ñaùp: Chaúng phaûi saéc laø Phaät, chaúng phaûi thoï-töôûng-haønh-thöùc laø Phaät; chaúng phaûi lìa saéc maø coù Phaät, chaúng phaûi lìa thoï-töôûng-haønh- thöùc maø coù Phaät; chaúng phaûi Phaät coù saéc, chaúng phaûi Phaät coù thoï-töôûng- haønh-thöùc; chaúng phaûi trong saéc coù Phaät, chaúng phaûi trong thoï-töôûng- haønh-thöùc coù Phaät; chaúng phaûi trong Phaät coù saéc, chaúng phaûi trong Phaät coù thoï-töôûng-haønh-thöùc. Boà taùt ôû trong naêm loaïi naøy khoâng giöõ laáy töôùng, cho neân ñeán ñöôïc phaàn vò duy vieät trí. Hoûi: Ñaõ bieát ñöôïc phaùp naøy laø phaàn vò duy vieät trí, vaäy thì A duy vieät trí coù töôùng maïo theá naøo? Ñaùp: Baùt nhaõ ñaõ giaûi thích roäng ra, töôùng maïo cuûa A duy vieät trí.

SOÁ 1521 - LUAÄN THAÄP TRUÏ TYØ BAØ SA - Quyeån 4 154

Neáu Boà taùt quaùn xeùt phaøm phu ñòa Thanh vaên ñòa, Bích-chi-Phaät ñòa vaø Phaät ñòa, khoâng hai-khoâng phaân bieät khoâng coù gì nghi ngôø aân haän, thì neân bieát raèng ñaây laø phaàn A duy vieät trí. Coù nhöõng ngoân töø dieãn taû ñeàu coù lôïi ích, khoâng quaùn xeùt veà öu khuyeát toát xaáu cuûa ngöôøi khaùc, khoâng mong caàu coù ñöôïc nhöõng ngoân töø dieãn taû cuûa Sa moân ngoaïi ñaïo, ñieàu gì neân bieát thì bieát-neân thaáy thì thaáy, khoâng thì cuùng leã laïy caùc trôøi, khoâng duøng hoa höông phan caùi ñeå cuùng döôøng, khoâng toân thôø thuaän theo thaày khaùc, khoâng rôi vaøo ñöôøng aùc, khoâng nhaän chòu thaân nöõ, thöôøng töï mình tu taäp möôøi thieän ñaïo, cuõng daïy baûo ngöôøi khaùc khieán hoï thöïc haønh, thöôøng duøng thieän phaùp chæ baøy neâu roõ veà lôïi ích hoan hyû, thaäm chí trong moäng cuõng khoâng rôøi boû möôøi thieän ñaïo. Khoâng laøm möôøi nghieäp ñaïo baát thieän, do nghieäp thaân-mieäng-yù maø gieo troàng thieän caên, ñeàu laøm an laïc ñoä thoaùt cho chuùng sinh. Quaû baùo mình ñaït ñöôïc giuùp cho chuùng sinh cuøng höôûng. Neáu nghe phaùp saâu xa thì khoâng sinh taâm nghi ngôø hoái haän ít noùi naêng maø chæ noùi lôøi lôïi ích an laønh-lôøi haøi hoøa vui veû-lôøi meàm moûng dòu daøng. Ít nguû nghæ, ñi laïi ra vaøo taâm khoâng heà taùn loaïn, oai nghi nghieâm tuùc-nhôù nghó kieân coá. Thaân khoâng coù caùc loaïi saâu boï truyeàn beänh, aùo quaàn-ñoà naèm saïch seõ khoâng dô baån. Thaân taâm thanh tònh an nhaøn vaéng laëng ít ñieàu roái raém. Taâm khoâng dua nònh quanh co, khoâng oâm loøng tham tieác ganh gheùt. Khoâng coi troïng lôïi döôõng-aùo quaàn-aên uoáng-ñoà naèm-thuoác thang vaø caùc vaät duïng cung caáp cho ñôøi soáng. ÔÛ trong phaùp saâu xa khoâng heà coù söï tranh chaáp, nhaát taâm nghe phaùp thöôøng mong muoán caùc phaùp ôû ngay tröôùc maét. Duøng phöôùc ñöùc naøy laøm cho ñaày ñuû caùc phaùp Ba-la-maät. Ñoái vôùi caùc kyõ thuaät vaø nhöõng ñieàu thuø thaéng tuyeät vôøi cuûa theá gian, quaùn xeùt taát caû caùc phaùp ñeàu thuaän vôùi phaùp taùnh. Thaäm chí aùc ma bieán hoùa hieän roõ taùm ñòa nguïc lôùn, hoùa laøm Boà taùt maø noùi lôøi nhö vaäy: Neáu oâng khoâng rôøi boû taâm Boà ñeà thì seõ sinh vaøo trong naøy. Troâng thaáy caûnh giôùi haõi huøng aáy maø taâm vaãn khoâng rôøi boû. AÙc ma laïi noùi: Kinh Ma-ha-dieãn khoâng phaûi do Phaät thuyeát ra. Luùc

nghe lôøi noùi naøy nhöng taâm khoâng coù gì ñoåi khaùc, thöôøng döïa vaøo phaùp töôùng chöù khoâng thuaän theo ñieàu gì khaùc. Ñoái vôùi sinh töû ñaày khoå naõo nhöng khoâng coù kinh sôï, nghe coù Boà taùt traûi qua A-taêng-kyø kieáp tu taäp thieän caên maø phaûi thoái chuyeån, nhöng taâm khoâng heà maát ñi. Laïi nghe Boà taùt lui laïi trôû thaønh A-la-haùn ñaït ñöôïc caùc thieàn ñònh, thuyeát phaùp cöùu ñoä chuùng sinh maø taâm cuõng khoâng rôøi boû, thöôøng coù naêng löïc hieåu bieát taát caû caùc vieäc ma. Hoaëc nghe ñeán Taùt-baø-nhaõ khoâng, möôøi ñòa cuûa Ñaïi thöøa cuõng khoâng, khaû naêng hoùa ñoä chuùng sinh cuõng khoâng, caùc phaùp khoâng heà coù cuõng nhö hö khoâng. hoaëc nghe nhöõng ñieàu meâ hoaëc

taùn loaïn taâm tö nhö vaäy, muoán laøm cho thoái chuyeån chaùn ngaùn meät moûi ueå oaûi boû dôû, nhöng maø Boà taùt naøy caøng theâm tinh tieán thöïc haønh Töø Bi saâu saéc. YÙ döôøng nhö muoán tieán vaøo Sô thieàn-Nhò thieàn-tam thieàn-Töù thieàn maø khoâng thuaän theo thieàn sinh ra, vaãn khôûi leân phaùp cuûa coõi Duïc, phaù tröø kieâu maïn khoâng coi troïng söï ca ngôïi, taâm khoâng coøn saân giaän ngu si. Neáu soáng ñôøi taïi gia thì khoâng nhieãm tröôùc naêm duïc laïc, duøng taâm chaùn ngaùn lìa xa tieáp nhaän gioáng nhö beänh phaûi uoáng thuoác. Khoâng duøng taø maïng ñeå nuoâi soáng mình, khoâng vì nhaân duyeân sinh soáng cuûa mình maø laøm naõo loaïn ñoái vôùi ngöôøi khaùc, chæ laøm cho chuùng sinh ñöôïc an laïc maø soáng taïi nhaø theá gian. Thieän thaàn Kim Cang Maät Tích thöôøng ñi theo haàu haï baûo veä, ngöôøi vaø loaøi Phi nhaân khoâng coù theå laøm cho huûy hoaïi taùn loaïn ñöôïc. Caùc ñaên ñaày ñuû khoâng coù gì thieáu soùt, khoâng laøm buøa chuù-thuoác ñoäc ñeå khoáng cheá ngöôøi-laøm haïi vaät, khoâng thích tranh ñaáu, khoâng töï ñeà cao mình, khoâng khinh thöôøng ngöôøi khaùc. Khoâng xem töôùng laønh döõ, khoâng thích noùi ñeán nhieàu chuyeän, ñoù laø nhöõng chuyeän veà vua chuùa-quan quyeàn-daân chuùng-phaïm vi ñaát nöôùc, vuõ khí-chieán tranh-aùo quaàn-vaät duïng-röôïu uoáng côm aên, chuyeän veà ngöôøi nöõ- chuyeän ñôøi xa xöa-chuyeän trong bieån roäng. Nhöõng chuyeän nhö vaäy ñeàu khoâng thích noùi. Khoâng ñeán choã xem-nghe ca nhi muùa haùt troå taøi aâm nhaïc, chæ thích noùi thuaän theo nghóa lyù cuûa caùc phaùp Ba-la-maät. Thích noùi thuaän theo caùc phaùp Ba-la-maät khieán cho ñöôïc taêng theâm lôïi ích, xa lìa nhöõng nôi tranh caõi ñaáu ñaù, thöôøng nguyeän ñöôïc thaáy Phaät. Nghe phöông khaùc hieän taïi coù Phaät thì nguyeän ñöôïc vaõng sinh veà nôi aáy. Thöôøng sinh choán trung taâm cuûa ñaát nöôùc, hoaøn toaøn khoâng töï nghi ngôø mình laø A duy vieät trí hay khoâng phaûi laø A duy vieät trí. Quyeát ñònh töï bieát mình laø A duy vieät trí. Caùc loaïi vieäc ma thì hieåu roõ raøng maø khoâng thuaän theo. Thaäm chí chuyeån ñoåi thaân khaùc maø khoâng sinh taâm thuoäc Thanh vaên vaø Bích- chi-Phaät. Ngay caû aùc Ma hieän laøm thaân Phaät, noùi cho bieát raèng: OÂng neân chöùng A-la-haùn, nay Ta seõ thuyeát phaùp cho oâng. Duø cho ôû trong phaùp naøy thaønh töïu A-la-haùn, nhöng cuõng khoâng tin nhaän, bôûi vì hoä phaùp cho neân khoâng tieác thaân maïng maø thöôøng thöïc haønh tinh tieán. Neáu luùc thuyeát phaùp thì khoâng coù nghi ngôø thaéc maéc gì, khoâng coù gì thieáu soùt maát maùt. Nhöõng söï vieäc nhö vaäy goïi laø töôùng maïo cuûa A duy vieät trí. Ngöôøi coù naêng löïc thaønh töïu töôùng maïo naøy, thì neân bieát raèng

ñaây laø baäc A duy vieät trí. Hoaëc coù ngöôøi chöa ñaày ñuû töôùng maïo aáy, thì laøm sao ñeå ngöôøi naøy khoâng bao laâu tieán vaøo ñöôïc phaàn vò A duy vieät trí? Ngöôøi naøy thuaän theo caùc ñòa sau maø tu taäp thieän caên, thuaän theo thieän caên chuyeån sang saâu xa, thì ñaït ñöôïc töôùng maïo cuûa baäc A duy vieät trí.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.